

Fővárosi Ítéltábla
2. Kf. 27. 134/2008/8. szám

KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt. (Budaörs) felperesnek a Gazdasági Versenyhivatal (Budapest, Hivatkozási szám: VJ-69/2005.) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2007. évi december hó 4. napján kelt 16.K.30.752/2007/9. számú ítélete ellen az alperes által 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott helyen 2008. évi november hó 12. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A versenyhatóság vizsgálatot folytatott annak megállapítására, hogy a felperesi jogelőd megsértette-e a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban Tpv.) 21.§-ának rendelkezéseit.

Az alperes a 2006. decemberi 05. napján, kelt VJ-69/2005/58. számú határozatában megállapította, hogy a felperesi jogelőd visszaélt gazdasági erőfölényével azáltal, hogy hálózatában 2002. július 24. és 2006. április 30-a között indokolatlanul korlátozta a közvetítő szolgáltató választását a hangszolgáltatások piacán és ezzel a Tpv. 21. §-ának i) és j) pontjaiban tilalmazott jogsértéseket valósította meg. Ezért az eljárás alá vontat 150.000.000 forint bírság megfizetésére kötelezte. Az alperes eljárása során a felperesi jogelőd hangszolgáltatásának kiskereskedelmi feltételeire, díjsomagjainak alakulására vonatkozó

adatokat, a fix-mobil helyettesíthetőség körében más szolgáltatói nyilatkozatokat, előfizetői és fogalmi adatokat, valamint a versenyhatóság részéről megbízott lakossági piackutatás eredményeit szerezte be. Ezen adatok, valamint a feltárt tényállás alapján a közvetítő választással összefüggően érintett piacként a felperesi jogelőd hangszolgáltatásait jelölte meg azzal, hogy ez magában foglalja a vezetékes előfizetés formájában megtestesülő hozzáférést, valamint a vezetékes telefonon ténylegesen bonyolított hívásslolgáltatásokat. A vizsgált időszakra vetítve a felperesi jogelőd vezetékes hangszolgáltatásai vonatkozásában három lehetséges helyettesítőt azonosított: a közvetítő választással nyújtott hívásslolgáltatásokat, a kábeltelvíziós és a mobiltelefon szolgáltatásokat. Vizsgálata eredményeként azt állapította meg, hogy a felperesi jogelőd magatartása a Tpv. 21. §-ában ütközően jogsértő, ugyanis az a versenytársak piacra lépésének, illetve piacon maradásának korlátozására irányult. Az alperes a Tpv. 78.§-ában foglaltak alapján az 1/2003. számú Közleményére és a versenyhatóság e körben kialakult gyakorlatára utalva részletezte a bírság összegének meghatározásánál figyelembe vett és értékelt körülményeket.

A felperes keresetében elsődlegesen az alperesi határozat hatályon kívül helyezését kérte, míg másodlagos kérelme arra irányult, hogy az elsőfokú bíróság helyezze hatályon kívül a versenyhatóság döntését és az alperest új eljárásra kötelezze. Az ügy érdemére kiható súlyos eljárási jogszabálysértésként arra hivatkozott, hogy az alperes nem tárta fel a tényállást kellő mértékben, nem folytatott le teljeskörű bizonyítást. Ennek következtében az érintett piac, és a helyettesíthetőség körében téves következtetést vont le. Így a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés megállapítása megalapozatlan, és az emiatt való szankcionálása a rendkívüli mértékben eltúlzott összegű bírsággal, jogsértő.

Az alperes a határozata fenntartása mellett a felperesi kereset elutasítását kérte azzal, hogy a versenyfelügyeleti eljárás jogszerűen került lefolytatásra, amelynek következtében a döntésében foglalt megállapítások megalapozottak.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperesi határozatot hatályon kívül helyezte és a versenyhatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte. Megállapította, hogy az alperes nem tárta fel kellően a tényállást, nem igazolta, hogy a felperes gazdasági erőfölényes helyzetben van-e, illetve, hogy azzal visszaélt-e, mert az érintett piacra vonatkozó vizsgálata nem volt teljeskörű. Utalt arra, hogy az alperes a helyettesíthetőség hiányát kizárólag egy szolgáltató által előadottakra alapította, és nem adta indokát annak, hogy miért mellőzte az ezzel

ellentétes tartalmú többi szolgáltatói nyilatkozatot. A megismételt eljárásra előírta, hogy az alperesnek az érintett piac meghatározása során vizsgálnia kell a fix-mobil szolgáltatások helyettesíthetőségét, és amennyiben újabb tények és adatok feltárására nem került sor, csak ezt követően kerül abba a helyzetbe, hogy megalapozottan állást foglaljon a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés kémlésében.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte azzal, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróságot utasítsa a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára. Lényegében a határozatában tett megállapításait ismételte meg, azokat idézve, és erre hivatkozva állította, hogy döntése jogszerű és megalapozott volt.

A felperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, ellenkérelmében részletesen kifejtve jogi álláspontját.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 253.§-ának (3) bekezdése alapján a fellebbezés és az ellenkérelem keretei között vizsgálta az elsőfokú ítéletet. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a peradatok alapján jogszerű következtetésre jutott és helytállóan állapította meg, hogy az alperes döntése súlyosan hiányos és olyan mértékben nem elégíti ki a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL törvény (a továbbiakban: Ket.) 50. §-ának (1) és (6) bekezdésében, valamint a Ket. 72. §-ának (1) bekezdésében foglalt követelményeket, hogy érdemi felülvizsgálatra alkalmatlan. Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felperes terhére rótt jogsértés körében az elengedhetetlenül szükséges releváns tényállási elemek (érintett piac, helyettesíthetőség, a versenytársak, valamint a felperesi előfizetői magatartások) teljeskörű feltárása és indokolása elmaradt a versenyhatóság részéről. Az elsőfokú bíróság mindezen hiányosságokat megfelelően értékelte az ügy érdemére kiható és a bírósági eljárásban nem orvosolható jelentős súlyú jogsértésnek.

Az alperes fellebbezésében lényegében a határozatában tett megállapításokat idézte és erre alapítottan állította, hogy a tényállást kellően tisztázta, döntését megfelelően indokolta, így határozata megfelel a Ket. követelményeinek.

A másodfokú bíróság a fellebbezésben foglaltakra utalással emeli ki, hogy az alperesi döntésben foglalt érvek megismétlése nem alkalmas az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására, illetőleg hatályon kívül helyezésére.

A versenyhatósági eljárásban is alkalmazandó Ket. 50.§-a és 72.§-ának (1) bekezdése szerinti rendelkezések azt hivatottak biztosítani, hogy az ügyfél (illetőleg harmadik személy is) teljes képet kapjon arról, hogy a közigazgatási szerv eljárása során milyen tényeket tárt fel, melyeket vett figyelembe és mellőzött jogi álláspontjának kialakítása során, és milyen jogszabályi rendelkezések mentén döntött. A határozat tartalmi megfelelősége tehát annak a garanciája, hogy az abban foglalt döntés utóbb is ellenőrizhetővé váljék, helyessége, jogszerűsége ez alapján elbírálható legyen.

Az alperes eljárásában a felperesi jogelőd tevékenységét érintően piackutatási és egyéb forgalmi adatokat beszerzett, igyekezett áttekintést adni a hírközlési piac szabályozásáról, vizsgálva a hangszolgáltatások piacát érintően a helyettesíthetőséget. Sajnálatos módon ezen túlzott komplexitásra való törekvése eredményezte azt, hogy az elengedhetetlenül fontos releváns (földrajzi és érintett áru, szolgáltatás) piac meghatározása nem volt egzakt. Elmaradt annak feltárása, hogy az eljárás alá vont ténylegesen milyen szolgáltatást nyújt a hangszolgáltatások területén. Ehhez képest annak mely szegmensében jöhet szóba a közvetítő választás, ténylegesen mit takar a közvetítő választás lehetősége, a közvetítő hol, kinek, miért milyen szolgáltatást nyújt, e szolgáltatásra kik, kivel és milyen feltételekkel köthetnek szerződést, stb.. Azt sem tisztázta az alperes, hogy hogyan alakult a közreműködő, majd később a közvetítő szolgáltatók piacra lépése és ezt a szolgáltató miként és mennyiben befolyásolhatta, valamint mindez milyen módon hatott előfizetőire.

Az alperes nagy terjedelmű határozatában a vizsgálata során felmerült valamennyi tényezőt igyekezett rögzíteni, azonban ezeket a Tpv. 21. §-ában és 22. §-ában foglalt tényállási elemekhez kötötte okszerű magyarázattal nem látta el. A feltárt releváns körülményeket nem állította logikai sorrendbe, azokat nem kapcsolta össze - az egyes időszakokra vonatkoztatva - a felperesi jogelőd terhére rótt jogsértéssel. Ennek hiányában nem volt nyomon követhető, hogy milyen tényezők figyelembevételével vonta le összegző következtetéseit, így a hatóság által tett megállapítások jogszerűsége nem volt ellenőrizhető. A versenyhatóságtól alappal várható el, hogy jogszabálysértést megállapító és nagy összegű bírsággal szankcionáló határozatában a felperesi szolgáltatónak (jogelődjének) a hangszolgáltatás területén kifogásolt

tevékenységét körültekintően tárja fel, részletes indokát adja döntésének. Magyarázattal kell szolgálnia arra, hogy milyen szempontok szerint alapította a tényállást a beszerzett adatokra, bizonyítékokra, avagy milyen okok indokolták egy-egy bizonyíték figyelmen kívül hagyását. Mindez azonban elmaradt, ennek hiányában pedig a bíróságnak nem volt lehetősége meggyőződni arról, hogy a Tpvt. 21.§-ába ütköző jogsértés megállapításához milyen konkrét körülmények hatósági értékelése vezetett. Így sem a határozat megalapozottsága, sem az abban foglalt jogkövetkezmény indokoltsága nem volt érdemben vizsgálható. A hatóság döntését megalapozó körülmények teljeskörű feltárása, a helyes és hiánytalan tényállás megállapítása nem a bíróság feladata, ugyanis az alperes jogszabály által ráruházott hatáskörét a bíróság nem veheti át, azt helyette nem gyakorolhatja. A perben felülvizsgálni kért döntés, ténybeli és tartalmi hiányosságai folytán a közigazgatási határozatokkal szemben támasztott jogszabályi követelményeket nem elégíti ki, a pontatlan tényállásnak és az indokolás hiányosságainak pótlására a versenyhatóság köteles.

A megismételt eljárásban a jogsértés megállapításához szükségszerűen vizsgálandók a Tpvt. 21. és 22.§-a szerinti releváns tényezők és elengedhetetlen azok külön-külön való értékelése, és ezt követően azok együttes összevetése. Mivel a gazdasági erőfölénnyel visszaélni csak gazdasági erőfölény esetén lehetséges, a Tpvt. 22.§-ának alkalmazandó (2) bekezdésében írtak vizsgálata után a feltárt tényezőknek a konkrét, egyedi ügyre vonatkoztatható alkalmazhatóságát kell értékelni. Ennek eredményeként határozhat az alperes arról, hogy a Tpvt. 21.§-ának (1) bekezdés i) és j) pontja szerinti gazdasági erőfölénnyel való visszaélés megvalósult-e a vizsgált időszakban, vagy sem (és kivel szemben, miért). A jogkérdés elbírálásához szükséges az ügygel összefüggésben felmerült speciális jogszabályi rendelkezéseknek a releváns tényállási elemekkel való ütköztetése; különösen a közvetítő választás tekintetében. Csak ennek alapján lehet megalapozottan állást foglalnia pontosan körülírt érintett piacon az eljárás alá vont által nyújtott hangszolgáltatás tényleges és figyelembe vehető helyettesíthetőségi lehetőségeiről. Vizsgálandók továbbá a tényleges hangszolgáltatás nyújtás és annak az előfizetők részéről való igénybevételét befolyásoló körülmények, konkrétan feltárva és meghatározva, hogy ezen elemek, a perbeli szolgáltatási területen miként befolyásolták a piacra lépni szándékozó, avagy a már piacon lévő és a közvetítői tevékenységet végezni akaró versenytársak helyzetét. Mindezek tisztázásával hozható olyan megalapozott döntés, amelynél a határozat rendelkező része és indokolása összhangban áll és a jogi indokolás az érdemi döntés valamennyi releváns elemét érinti, és kiterjed a tények felsorolásán túl azok okszerű, precíz értelmezésére is.

Mindezek folytán a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A peres felek perköltség iránti igényt nem terjesztettek elő, ezért annak megfizetéséről a másodfokú bíróságnak rendelkezni nem kellett. A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 14.§-a alapján az állam viselni.

B u d a p e s t, 2008. évi november hó 12: napján